

Události a svět

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2010](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2010](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 31. 5. 2010
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 31. 5. 2010

Události a svět

Každá, i ta nejmenší (pravá) událost je kusem událostního dění, které je vnitřně integrováno v jednotu, a to od samého prvního počátku svého uskutečňování až do jeho posledního konce. (Jinak má ovšem většina událostí ještě další počátky a konce v průběhu událostního dění.) Problémem, který zatím musíme nechat bez řešení, je to, zda nemůžeme nebo nemusíme předpokládat příslušné událostní dění ještě před počátkem jeho uskutečňování (zvnějšňování, realizace). Událost, která nenavázala žádný kontakt s jinými událostmi kolem sebe, eo ipso nevstoupila do svazku se světem, takže poté, co její dění skončí, nenechává po sobě žádnou stopu (tedy jako by se nikdy nestala, jako by k ní nikdy nedošlo). Naproti tomu tam, kde k takovému kontaktu s jinými (okolními) událostmi dochází (a to jak aktivně ze strany oné události, tak ze strany jiných událostí), je taková událost aktivně zapojována do kontextu místní oblasti světa, tedy do světa vůbec. Aktivita, nezbytná pro takové zapojení, může vycházet buď od události samé, ale také od událostí jiných, a většinou k ní dochází v obou směrech. Zatím musíme nechat nerozhodnuto, zda vůbec může dojít k situaci, že k takové aktivitě (tedy konkrétní akci) může dojít pouze jednosměrně; pokud ano, znamenalo by to připustit ryzí „akce nazdařbůh“ (v bytostnějším, hlubším významu než jak to měl na mysli třeba Jennings nebo u nás Kozák). Svět však je nepochybně založen nikoli na událostech samých, nýbrž na jejich schopnosti spolu komunikovat, tedy na jejich akcích a reakcích, tedy na jejich aktivitě a reaktivitě. Protože však reaktivita událostí nižších úrovní je, jak se zdá, omezenější než reaktivita událostí vyšších úrovní, neboli jinak řečeno, protože na nižších úrovních má reaktivita omezenější prostředky a možnosti (Kozák říkával, že má „hrubý rastr“; to ovšem zajisté nevylučuje, že by naopak v jiných směrech nemohla být citlivější, senzitivnější, bude třeba sledovat obojí možnost), je přístup událostí vyšších úrovní k událostem na nižších a nejnižších úrovních nutně podroben omezením. „Skutečné“ vlastnosti nižších a zejména nejnižších událostí budou pravděpodobně unikat možnostem nejcitlivější reaktivity událostí jim úrovní stejných nebo blízkých, takže jejich odhalování (či spíše odhadování) a rozpoznávání z vyšších úrovní bude velmi znesnadňováno až snad znemožňováno, neboť se bez zprostředkování na nižších úrovních nebude moci obejít. Jaké důsledky to bude (a musí) mít na poznávání světa, lze předem jen odhadovat; ale jistě budou nemalé.

(Písek, 100531-1.)